

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**
з освітньо-професійної програми «Психологія»
для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 053 «Психологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Голова фахової атестаційної комісії

_____ /Людмила ОМЕЛЬЧЕНКО/

Київ – 2023

Тестове завдання для вступу на програму підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти складається з 30 запитань із фундаментальних і практично-орієнтованих дисциплін. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, у яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом чи словосполученням).

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

Загальна психологія

1. Загальні психологія як наука.
 - 1.2. Поняття про психологію як науку, її методи.
 - 1.3. Психіка та свідомість.
 - 1.4. Діяльність як категорія психології.
 - 1.5. Неусвідомлювані психічні процеси.

2. Психічні процеси та стани.
 - 2.1. Відчуття і сприймання.
 - 2.2. Увага.
 - 2.3. Уява і творчість.
 - 2.4. Пам'ять.
 - 2.5. Мовлення.
 - 2.6. Мислення та інтелект.
 - 2.7. Воля.
 - 2.8. Емоції та почуття.
 - 2.8. Психічні стани.

3. Особистість та її індивідуально-психологічні особливості.
 - 3.1. Особистість, мотиваційна сфера особистості.
 - 3.2. Здібності.
 - 3.3. Темперамент.
 - 3.4. Характер.

Вікова психологія

1. Теоретичні основи вікової психології.
 - 1.1. Вікова психологія як наука.
 - 1.2. Психічний розвиток як предмет вікової психології.

2. Психологія дитячого віку.
 - 2.1. Психологічні особливості новонародженого та немовляти.
 - 2.2. Психологія дітей раннього віку.
 - 2.3. Психологія дітей дошкільного віку.

3. Психологія молодшого шкільного віку.

- 3.1. Розвиток молодшого школяра.
- 3.2. Психологічна готовність дитини до шкільного навчання.
- 3.3. Загальні психологічні особливості молодших школярів.
- 3.4. Розвиток пізнавальних процесів у молодших школярів.
- 3.5. Розвиток особистості молодшого школяра

4. Психологія підлітків.

- 4.1 Загальна характеристика підліткового віку.
- 4.2. Розвиток вищих психічних функцій у підлітковому віці.
- 4.3. Особливості взаємин і спілкування в підлітковому віці.
- 4.4. Соціальна ситуація особистісного розвитку підлітка.

5. Психологія особистісного розвитку в юнацькому віці.

- 5.1. Психологія ранньої юності.
- 5.2. Психологія зрілої юності.

6. Психологія дорослого віку.

- 6.1. Загальна характеристика психосоціального розвитку дорослого.
- 6.2. Психологія ранньої дорослості.
- 6.3. Психологія пізньої дорослості.
- 6.4. Психологія старості.

Соціальна психологія

1. Соціальна психологія як наука.

- 1.1. Предмет та історія соціальної психології.
- 1.2. Методи соціальної психології.
- 1.3. Особистість з погляду соціальної психології.

2. Психологія спілкування.

- 2.1. Поняття про спілкування, його структура.
- 2.2. Спілкування як комунікація.
- 2.3. Спілкування як соціальна перцепція.
- 2.4. Спілкування як взаємодія.
- 2.5. Засоби спілкування: вербальні та невербальні.

3. Соціальна психологія груп.

- 3.1. Проблема групи в соціальній психології.
- 3.2. Утворення та динаміка малої групи.
- 3.3. Лідерство та керівництво в малих групах.

4. Психологія великих соціальних груп і масових явищ.

- 4.1. Психологічна характеристика великих соціальних груп.
- 4.2. Вождь і маса – проблеми влади й соціального лідерства.
- 4.3. Проблема соціального впливу в масі.

4.4. Соціальні стереотипи великих соціальних груп.

Патопсихологія

1. Патопсихологія як наука.

1.1. Патопсихологія: її предмет та завдання.

1.2. Історія розвитку поглядів на психічну патологію та її лікування.

2. Порушення психічних процесів та свідомості людини.

2.1. Розлади відчуттів та сприймань та їх дослідження.

2.2. Розлади уваги та їх дослідження.

2.3. Розлади пам'яті та їх дослідження.

2.4. Розлади мислення і мовлення та їх дослідження.

2.5. Розлади інтелекту та їх дослідження.

2.6. Розлади емоційно-вольової сфери та їх дослідження.

2.7. Розлади свідомості.

3. Порушення особистості та її поведінки.

3.1. Розлади особистості.

3.2. Розлади поведінки особистості.

3.3. Віковий аспект порушень психіки.

Експериментальна психологія

1. Вступ до експериментальної психології.

1.1. Експериментальна психологія як наука.

1.2. Емпіричні методи психологічного дослідження.

1.3. Класифікація методів психологічного дослідження. Моделювання та експеримент як методи психологічного дослідження.

1.4. Неекспериментальні методи психологічного дослідження.

1.5. Організаційні методи психологічного дослідження.

1.6. Вимірювання як метод психологічного дослідження.

1.7. Галузеві експерименти в психології.

2. Планування та проведення психологічних досліджень.

2.1. Стратегії та плани експериментального дослідження.

2.2. Експериментальні плани.

2.3. Доекспериментальні та квазіекспериментальні плани.

2.4. Кореляційне дослідження. Планування кореляційних досліджень у кроскультурній психології та психогенетиці.

2.5. Дослідницька програма в експерименті.

2.6. Аналіз та інтерпретація результатів експериментів.

2.7. Представлення результатів експериментів.

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

Психодіагностика

1. Психодіагностика як наукова галузь.
 - 1.1. Поняття про психодіагностику, її предмет та структуру.
 - 1.2. Історія розвитку психодіагностики.
 - 1.3. Класифікація психодіагностичних методик.
 - 1.4. Основні сфери використання методів психодіагностики.

2. Психометричні основи психодіагностики.
 - 2.1. Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик.
 - 2.2. Основні етапи конструювання тесту.
 - 2.3. Застосування математико-статистичних методів аналізу у психологічних вимірюваннях.

3. Діагностування інтелекту та внутрішнього світу особистості.
 - 3.1. Діагностування інтелекту і розумового розвитку.
 - 3.2. Діагностування спеціальних здібностей та креативності.
 - 3.3. Підходи до діагностування особистості.
 - 3.4. Проективна діагностика як метод вивчення внутрішнього світу особистості.
 - 3.5. Діагностика міжособистісних стосунків.
 - 3.6. Діагностика динамічних аспектів поведінки та діяльності людини.

4. Нетестові методи у діагностиці.
5. Морально-етичні проблеми у роботі психодіагноста.

Психокорекція

1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога.
 - 1.1. Сутність психокорекції та особливості складання психокорекційних програм.
 - 1.2. Індивідуальна психокорекція.
 - 1.3. Групова психокорекція.

2. Психокорекція на різних вікових етапах.
 - 2.1. Корекція і розвиток пізнавальних психічних процесів дитини.
 - 2.2. Емоційні порушення у дитячому віці та їх корекція.
 - 2.3. Психокорекційна робота з молодшими школярами.
 - 2.4. Психокорекційна робота з підлітками.
 - 2.5. Психокорекційна робота із старшокласниками.

3. Методи психокорекції
 - 3.1. Поведінкові методи.
 - 3.2. Ігротерапія.

- 3.3. Арттерапія.
- 3.4. Психодрама.

Основи психологічного консультування

- 1. Загальні засади організації психологічного консультування.
 - 1.1. Психологічне консультування як вид психологічної допомоги.
 - 1.2. Проблематика психоконсультативної допомоги.
 - 1.3. Професійні вимоги до особистості консультанта.

- 2. Методи психологічного консультування
 - 2.1. Комунікативні техніки та засоби впливу консультанта.
 - 2.2. Перша зустріч з клієнтом.
 - 2.3. Структура процесу консультування.
 - 2.4. Консультативна бесіда.
 - 2.5. Інтерв'ю в психологічному консультуванні.

3. Специфіка психологічного консультування клієнтів з різними психологічними особливостями та в різних складних життєвих обставинах.

3.1. Особливості психологічного консультування клієнтів із вадами саморегуляції.

3.2. Особливості психологічного консультування клієнтів у кризових станах.

3.3. Особливості психологічного консультування подружніх пар.

Основи психотерапії

1. Загальні засади психотерапії

- 1.1. Сутність психотерапії.
- 1.2. Напрями, моделі та методи психотерапії.
- 1.3. Психотерапевтичний процес як основа психотерапії.
- 1.4. Становлення психотерапії як науки.
- 1.5. Етичні основи психотерапії.

2. Основні психотерапевтичні напрямки.

- 2.1. Психоаналіз.
- 2.2. Кататимно-імагінативна психотерапія.
- 2.3. Центрована на особистості психотерапія.
- 2.4. Психодрама.
- 2.5. Позитивна психотерапія.
- 2.6. Когнітивно-поведінкова психотерапія.
- 2.7. Екзистенційна психотерапія.
- 2.8. Дитячо-юнацька психотерапія.
- 2.9. Сімейна психотерапія.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (базовий рівень)

(15 завдань, одна правильна відповідь на завдання)

Галузь психології, яка досліджує онтогенез психічних властивостей особистості на різних вікових етапах, носить назву:

a	загальна психологія;
b	історія психології;
c	вікова психологія;
d	соціальна психологія.

Кому належать перші розробки тестів для вимірювання розумових здібностей дітей?

a	А. Біне;
b	Р. Кеттеллу;
c	Ф. Гальтону;
d	Ч. Спірмену.

Частина 2 (середній рівень)(10 завдань установіть відповідність)

Встановіть відповідність між галузями психології та їх характеристиками:

1. Фундаментальні	А. Галузі науки, досягнення яких використовуються на практиці.
2. Прикладні	В. Мають спільне значення для розуміння і пояснення психології і поведінки людей незалежно від того, хто вони і якою конкретною діяльністю займаються.
3. Загальні	С. Виділяють питання, що являють особливий інтерес для пізнання якоїсь однієї або декількох груп явищ.
4. Спеціальні	Д. Ставлять і вирішують проблеми, однаково важливі для розвитку усіх без винятку наукових напрямків

Розставте у відповідності до типів порушення свідомості такі характеристики:

А. Приглушений стан свідомості	1. Характеризується раптовим настанням, нетривалістю, припиненням та наступною амнезією.
Б. Онейроїдний стан свідомості	2. Характеризується різким підвищенням порогу для усіх зовнішніх подразників, утрудненням утворення асоціацій; хворі відповідають на запитання ніби «спросоння», складний зміст запитання не осмислюється; відзначається сповільненість у рухах, мовчазність, байдужість до оточуючого; орієнтування в оточуючому неповне чи відсутнє.
В. Сутінковий стан свідомості	3. Характеризується дивною сумішшю відображення реального світу і фантастичних яскравих уявлень, що рясно виринають у свідомості
Г. Псевдодеменція	4. Коло об'єктів сприйняття обмежене, саме сприйняття нечітке, викривлене, уривчасте, виникає обмеженість та неповнота інформації, що надходить до мозку, зниження об'єму асоціацій, їх викривлення. 5. Характеризується розладами судження, які гостро наступають, а також інтелектуально-мнестичними розладами. Хворі забувають назви предметів, дезорієнтовані, важко сприймають зовнішні подразники. Поведінка нерідко нагадує навмисне дитячу.

Частина 3 (високий рівень)
(5 завдань, відкриті питання)

Яке слово пропущене у твердженні?

Фундаментальні знання – це та база, яка не лише об'єднує усі галузі психологічної науки, але і служить основою для їх розвитку, тому їх об'єднують терміном _____	У бланку відповідей вкажіть поняття

Про яку характеристику психодіагностичної методики ідеться: дає можливість отримувати приблизно однакові результати на одних і тих самих досліджуваних при кількаразовому їх обстеженні (з певним часовим інтервалом)

(у бланку відповідей подайте
одним словом)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛЕТЕРАТУРИ

Фундаментальні дисципліни

Загальна психологія

1. Варій М. Психологія. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2017. 288 с.
2. Дуткевич Т. Загальна психологія. Київ: ЦНЛ, 2019. 388 с.
3. Максименко С. Загальна психологія. Київ: ЦНЛ, 2019. 272 с.
4. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 540 с.
5. М'ясоїд П. Загальна психологія: Навч. посіб. Київ: Вища шк., 2014. 370 с.
6. Сергеєнкова О., Столярчук О., Коханова О. Загальна психологія. Київ: ЦНЛ, 2019. 296 с.
7. Савчин М. Загальна психологія. Київ: Академія, 344 с.
8. Скрипченко О., Долинська Л. Загальна психологія: Підручник. Київ: Каравела, 2009. 464 с.

Вікова психологія

9. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 112 с.
10. Коломієць Л. І. Психологія вікова: навчальний посібник. Вінниця, 2015. 200 с.
11. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. [2-ге вид.]. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 124 с.
12. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник Київ: Кондор, 2015. 469 с.
13. Савчин М. В., Василенко О. К. Вікова психологія: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2017. 344 с.
14. Сергеєнкова О. П. Вікова психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 376 с.
15. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2017. 548 с.

Соціальна психологія

16. Карапетрова О. В. Соціальна психологія: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2019. 199 с.
17. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник: У 2 кн. Кн. 1. . Київ: Либідь, 2010. 412 с.
18. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник: У 2 кн. Кн. 2. Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. Київ: Либідь, 2010. 464 с.
19. Основи соціальної психології [Текст] : підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 579 с.
20. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

21. Myers David G. Exploring Social Psychology. McGraw Hill, Boston, 2015. 387 p.

Патопсихологія

22. Крюкова М. А. Патопсихологія : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2019. 38 с.

23. Мартинюк І. А. Патопсихологія. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 208 с. [Електронний ресурс].

24. Мельник А. П. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики : навч.-метод. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2018, 152 с.

Експериментальна психологія

25. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.

26. Бушуєва Т. В. Основи наукових психологічних досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., Київ: 2017. 244 с.

27. Галян О. І., Галян І. М. Експериментальна психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 402 с.

28. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 208 с.

29. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 360 с.

30. Малхазов О. Р. Експериментальна психологія: практичний посібник. Київ: Талком, 2020. 321 с.

Практично-орієнтовані дисципліни

Психодіагностика

1. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посібник. Київ: «Академвидав», 2011. 464 с.
2. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика. Київ: Ельга, Ніка- Центр, 2010. 400с.
3. Моргун В. Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики : навчальний посібник. Київ : Слово, 2013. 460 с.
4. Олійник Л.М. Психодіагностика і корекція. Навчально-методичний посібник з практичної психології. Миколаїв: ПП «ПринтЕкспрес», 2010. 218 с.
5. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики. Київ.: Університетська книга. 2019. 442 с.

Психокорекція

6. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. Посібник. Львів: Львів: ДУВС, 2017. 212 с.
7. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 304 с.
8. Мельничук І. Я., Близнюкова О. М. Психокорекція [Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять студентів з навчальної дисципліни «Основи психокорекції»]. Кіровоград: 2018. 140 с.
9. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій: практичний посібник / за наук. ред. Т. М. Титаренко, Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.

Основи психологічного консультування

10. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ : Ніка-Центр, 2011. 424 с.
11. Опанасенко Л. А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях: навч. посібник. Миколаїв: Іліон, 2019. 134 с.
12. Основи психологічного консультування: лекційний курс / укладачі Б. А. Якимчук, І. П. Якимчук. Умань: ПП Жовтий О. О., 2013. 204 с.
13. Хомич Г. О., Ткач Р. М. Основи психологічного консультування: навч. посіб. Київ: МАУП, 2004. 152 с.
14. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2005. 656 с.

Основи психотерапії

15. Карпенко Є. В. *Методи сучасної психотерапії* : навч. посібник. Дрогобич : Посвіт, 2015. 116 с.
16. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. *Основи психотерапії* : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
17. *Основи психотерапії* : навч. посіб. / за ред. К. В. Седих, О. О. Фільца. Київ: Академвидав, 2016. 192 с.
18. Пеньковська Н. М., Шептицький Р. В. *Основи психологічного консультування в методі позитивної психотерапії* : навч. посіб. Тернопіль : Крок, 2014. 286 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ відповідей вступника на тестові завдання

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання освітнього ступеня «Магістр».

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У частині 1 (базовий рівень) пропонується всього 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує *4 бали*. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У частині 2 (середній рівень) пропонується всього 10 завдань: тестові завдання із декількома правильними відповідями, на встановлення відповідності або встановлення правильної послідовності, відповідь на відкрите питання. За правильне розв'язання одного питання вступник може отримати *2, 4, 6, 8 балів* – 2 бали за кожен правильно обрану відповідь, встановлену відповідність чи послідовність. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 – 80 балів.

Завдання частини 3 (високий рівень) складає 5 завдань: на встановлення відповідності або встановлення правильної послідовності, розв'язання задачі, питання у відкритій формі з розгорнутою відповіддю. За кожне правильне розв'язання завдання вступник отримує *12 балів*. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється 0 (нулем) балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може бути в межах від 0 до 200 балів, а мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі має складати 124 бали.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.